

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Sitt Awla)

25 ta' Ottubru 2018*

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Sigurtà soċjali – Regolament (KE) Nru 883/2004 – Artikolu 12(1) – Regolament (KE) Nru 987/2009 – Artikolu 14(1) – Haddiema kkollokati – Leġiżlazzjoni applikabbli – Ċertifikat A 1 – Issuġġettar tal-impjegat għal-leġiżlazzjoni tal-Istat Membru fejn tkun stabbilita l-persuna li timpjega – Kundizzjonijiet”

Fil-Kawża C-451/17,

li għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Administrativen sad Veliko Tarnovo (il-Qorti Amministrattiva ta' Veliko Tarnovo, il-Bulgarija), permezz ta' deċiżjoni tad-19 ta' Lulju 2017, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fis-27 ta' Lulju 2017, fil-proċedura

“Walltopia” AD

vs

Direktor na Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Sitt Awla),

komposta minn J.-C. Bonichot, President tal-Ewwel Awla, li qed jaġixxi bħala President tas-Sitt Awla, E. Regan (Relatur) u C. G. Fernlund, Imħallfin,

Avukat Ġenerali: P. Mengozzi,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għad-Direktor na Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo, minn D. Boneva, bħala aġent,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn D. Martin u N. Nikolova, bħala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li l-kawża tinqata' mingħajr konkluzjonijiet,

tagħti l-preżenti

* Lingwa tal-kawża: il-Bulgaru.

Sentenza

- 1 It-talba għal deċizzjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 1(j) u (l) u tal-Artikolu 12(1) tar-Regolament (KE) Nru 883/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2004 dwar il-kordinazzjoni ta' sistemi ta' sigurtà soċjali (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 5, Vol. 5, p. 72), kif emendat bir-Regolament (UE) Nru 465/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Mejju 2012 (ĠU 2012, L 149, p. 4) (iktar 'il quddiem ir-“Regolament Nru 883/2004”), kif ukoll tal-Artikolu 14(1) tar-Regolament (KE) Nru 987/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Settembru 2009 li jstabbilixxi l-proċedura għall-implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 883/2004 dwar il-koordinazzjoni tal-iskemi ta' sigurtà soċjali (ĠU 2009, L 284, p. 1).
- 2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kawża bejn “Walltopia” AD u d-Direktor na Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo (id-Direttur tad-Direttorat Territorjali tal-Aġenzija Nazzjonali tad-Dhul Pubbliku ta' Veliko Tarnovo, il-Bulgarija), dwar il-legalità ta' deċizzjoni ta' rifjut ta' hruġ ta' ċertifikat li jindika l-legiżlazzjoni applikabbli għal impjegat ta' Walltopia.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

Ir-Regolament Nru 883/2004

- 3 L-Artikolu 1 tar-Regolament Nru 883/2004, intitolat “Definizzjonijiet” li jinsab fit-Titolu I ta' dan ir-regolament, huwa stess intitolat “Disposizzjonijiet Ġenerali”, jipprovdi:

“Għall-għanijiet ta' dan ir-Regolament:

[...]

- (ċ) ‘persuna assicurata’, fil-kuntest tal-fergħat tas-sigurtà soċjali koperti minn Titolu III, Kapitolu 1 u 3, tfisser kwalunkwe persuna li tissodisfa l-kondizzjonijiet meħtieġa taħt il-legiżlazzjoni ta' l-Istat Membru kompetenti taħt Titolu II biex ikollu d-dritt għal benefiċċji, dejjem waqt li jittieħdu in konsiderazzjoni d-disposizzjonijiet ta' dan ir-Regolament;

[...]

- (j) ‘residenza’ tfisser il-post fejn persuna għandha r-residenza abitwali tagħha;

[...]

- l) ‘legiżlazzjoni’ tfisser, fir-rigward ta' kull Stat Membru, liġijiet, regolamenti u disposizzjonijiet statutorji oħra u kull miżuri ta' implimentazzjoni oħra kollha marbutin mal-fergħat tas-sigurtà soċjali koperti mill-Artikolu 3(1);

[...]”

4 Skont l-Artikolu 2, intitolat “Persuni koperti”, li wkoll jinsab fit-Titolu I ta’ dan ir-regolament:

“1. “Dan ir-Regolament għandhu japplika għal ċittadini ta’ Stat Membru, persuni mingħajr Stat u refuġjati li għandhom ir-residenza tagħhom fi Stat Membru li huma jew li kienu suġġetti għal-leġislazzjoni ta’ Stat Membru jew ta’ aktar minn Stat Membru wiehed, kif ukoll għall-membri tal-familji tagħhom u għas-superstiti tagħhom.

2. Dan ir-Regolament għandu japplika wkoll għas-superstiti ta’ persuni li kienu suġġetti għal-leġislazzjoni ta’ Stat Membru wiehed jew ta’ aktar minn Stat Membru wiehed, irrISPETTIVAMENT min-nazzjonalità ta’ dawn il-persuni, fejn is-superstiti tagħhom huma ċittadini ta’ Stat Membru jew persuni mingħajr Stat jew refuġjati li għandhom ir-residenza tagħhom f’wiehed mill-Istati Membri.”

5 L-Artikolu 11 tal-imsemmi regolament, intitolat “Regoli ġenerali”, li jinsab fit-Titolu II tiegħu, huwa stess intitolat “Determinazzjoni ta’ Liema Leġislazzjoni Tapplika”, jipprovdi:

“1. Il-persuni li għalihom japplika dan ir-Regolament għandhom ikunu suġġetti għal-leġislazzjoni ta’ Stat Membru wiehed biss. Din il-leġislazzjoni għandha tkun determinata skond dan it-Titolu.

2. Għall-għanijiet ta’ dan it-Titolu, persuni li qegħdin jirċievu benefiċċji fi flus minhabba jew bħala konsegwenza ta’ l-attività tagħhom bħala persuni impjegati jew bħala persuni impjegati għal rashom, għandhom jitqiesu bħallikieku qegħdin iwettqu din l-attività. Dan ma japplikax għal pensjonijiet marbuta ma’ l-invalidità, pensjonijiet ta’ l-età, pensjonijiet tas-superstiti jew għal pensjonijiet marbutin ma incidenti fuq il-post tax-xogħol jew ma’ mard marbut max-xogħol jew għal benefiċċji fi flus marbutin ma’ mard li jkopru trattament għal perjodu mhux determinat.

3. Bla ħsara għall-Artikolu 12 sa 16:

- (a) persuna li twettaq attività bħala persuna impjegata jew bħala persuna li taħdem għal rasha fi Stat Membru għandha tkun suġġetta għal-leġislazzjoni ta’ dak l-Istat Membru;
- (b) persuna impjegata maċ-ċivil għandha tkun suġġetta għal-leġislazzjoni ta’ l-Istat Membru li għalih hija suġġetta l-amministrazzjoni li timpjegah jew li timpjegaha;
- (ċ) persuna li tirċievi benefiċċji minhabba li ma taħdimx skond l-Artikolu 65 taħt il-leġislazzjoni ta’ l-Istat Membru fejn għandha r-residenza tagħha, għandha tkun suġġetta għal-leġislazzjoni ta’ dak l-Istat Membru;
- (d) persuna msejha jew imsejha mill-ġdid biex isservi fil-forzi armati jew biex tagħmel servizz maċ-ċivil fi Stat Membru, għandha tkun suġġetta għal-leġislazzjoni ta’ dak l-Istat Membru;
- (e) kull persuna oħra li għaliha ma japplikawx is-subparagrafi (a) sa (d) għandha tkun suġġetta għal-leġislazzjoni ta’ l-Istat Membru fejn għandha r-residenza tagħha: dan iżda mingħajr ħsara għal disposizzjonijiet oħra ta’ dan ir-Regolament li jggarantixxu benefiċċji taħt il-leġislazzjoni ta’ Stat Membru iehor jew ta’ Stati Membri oħra.

[...]”

- 6 L-Artikolu 12 ta' dan l-istess regolament, intitolat “Regoli speċjali”, li jinsab ukoll fit-Titolu II tiegħu, jipprovdi, fil-paragrafu 1 tiegħu:

“Persuna li twettaq attività bħala persuna impjegata fi Stat Membru f'isem min iħaddem, li normalment twettaq l-attivitajiet tagħha [iwettaq l-attivitajiet tiegħu] hemmhekk, u li tintbagħat minn dak li iħaddem fi Stat Membru ieħor biex taħdem f'isem minn iħaddem, għandha tibqa' soġġetta għal-leġislazzjoni tal-ewwel Stat Membru, sakemm ix-xogħol mhux maħsub li jdum aktar minn 24 xahar u sakemm din il-persuna ma ntbagħtitx biex tieħu post persuna stazzjonata oħra.”

Ir-Regolament Nru 987/2009

- 7 L-Artikolu 14 tar-Regolament Nru 987/2009, intitolat “Dettalji relatati mal-Artikoli 12 u 13 tar-[Regolament Nru 883/2004]”, li jinsab fit-Titolu II ta' dan l-ewwel regolament, li huwa stess huwa intitolat “Determinazzjoni tal-Leġislazzjoni Applikabbli”, fil-paragrafu 1 tiegħu jipprevedi:

“Għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 12(1) tar-[Regolament Nru 883/2004], ‘Persuna li twettaq attività bħala persuna impjegata fi Stat Membru f'isem il-prinċipal tagħha, liema prinċipal normalment iwettaq l-attivitajiet tiegħu hemmhekk, u li tintbagħat mill-prinċipal tagħha fi Stat Membru ieħor’ għandha [tista’] tinkludi persuna li tiġi reklutata bil-ħsieb li tintbagħat biex taħdem fi Stat Membru ieħor, sakemm, immedjatament qabel il-bidu tal-impjieg tagħha, il-persuna kkonċernata tkun diġà sugġetta għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru li fih ikun stabbilit il-prinċipal tagħha.”

Id-dritt Bulgaru

Il-Kostituzzjoni tar-Repubblika tal-Bulgarija

- 8 Skont l-Artikolu 51(1) tal-Kostituzzjoni tar-Repubblika tal-Bulgarija, “[i]ċ-ċittadini għandhom dritt għas-sigurtà soċjali u għall-għajnuna soċjali”.
- 9 Skont l-Artikolu 51(2) ta' dik il-kostituzzjoni:

“Il-persuni li b'mod provvizorju jinsabu mingħajr impjieg għandhom jibbenefikaw mis-sigurtà soċjali f'kundizzjonijiet u skont modalitajiet stabbiliti mil-liġi.”

- 10 Skont l-Artikolu 52(1) tal-imsemmija kostituzzjoni:

“Iċ-ċittadini għandhom id-dritt għal assigurazzjoni għall-mard li tiggarrantixxi għajnuna medika aċċessibbli u għal kura medika b'xejn skont il-kundizzjonijiet u l-proċedura previsti mil-liġi.”

Il-Kodiċi tax-Xogħol

- 11 L-Artikolu 121(1) tal-Kodeks na truda (il-Kodiċi tax-Xogħol) huwa fformulat kif ġej:

“Jekk il-ħtiġijiet tal-impriza jkunu jeħtieġu dan, il-persuna li timpjega tista' tikkolloka lill-ħaddiem jew lill-impjegat, għat-twettiq tal-obbligi ta' xogħol, barra mill-post tax-xogħol tiegħu għal perijodu li ma jistax jaqbeż 30 jum tal-kalendarju konsekuttivi.”

Il-Kodiċi tas-Sigurtà Soċjali

- 12 Il-punt 1 tal-Artikolu 4(1) tal-Kodeks za sotsjalno osiguriavane (il-Kodiċi tas-Sigurtà Soċjali) jipprevedi:

“Huma koperti b’mod obbligatorju, għal mard tas-soltu u maternità, invalidità minhabba mard tas-soltu, xjuhija jew mewt, incidenti fuq il-post tax-xogħol, mard okkupazzjonali u qgħad skont dan il-kodiċi, il-ħaddiema u l-impjegati, irrISPettivament min-natura tax-xogħol tagħhom, mir-remunerazzjoni u mis-sors tad-dħul, bl-eċċezzjoni tal-persuni msemmija fl-Artikolu 4a(1); il-persuni li jaqgħu taħt il-programmi ta’ assistenza tal-maternità u ta’ għajjnuna għall-impjiet ma humiex koperti mill-assigurazzjoni għall-qgħad jekk il-programm rilevanti jipprevedi dan.”

- 13 Il-punt 4 tal-Artikolu 9(2) ta’ dan il-kodiċi jipprevedi:

“Huwa meqjus bħala perijodu assigurat, mingħajr ħlas ta’ kontribuzzjonijiet soċjali, it-tul ta’ żmien li fih il-persuna tkun irċeviet allowances tal-qgħad.”

Il-Liġi dwar l-Assigurazzjoni għall-Mard

- 14 Mill-punt 1 tal-Artikolu 33(1) taz-Zakon za zdravnoto osiguriavane (il-Liġi dwar l-Assigurazzjoni għall-Mard) jirriżulta li kull ċittadin Bulgaru li ma huwiex ukoll ċittadin ta’ pajjiż ieħor huwa neċessarjament kopert mis-sistema nazzjonali ta’ assicurazzjoni għall-mard.

- 15 Skont l-Artikolu 40(1) ta’ din il-liġi:

“Il-kontribuzzjonijiet tal-assigurazzjoni tas-saħħa tal-persuna assigurata, ikkalkolati skont l-Artikolu 29(3), għandhom ikunu stabbiliti fid-dawl tad-dħul li ġej u għandhom jingabru kif ġej:

[...]

8. għall-persuni li jirċievu allowances tal-qgħad – l-ammont tal-allowances imħallsa; il-kontribuzzjonijiet għandhom jittieħdu mill-baġit tal-Istat u għandhom jingabru sa mhux iktar tard mill-10 tax-xahar ta’ wara dak li jirreferu għalih.

[...]”

- 16 L-Artikolu 40(5) tal-imsemmija liġi jipprevedi, b’mod partikolari, li kull persuna li mhix suġġetta għal sħubija skont il-paragrafi 1, 2 u 3 hija obbligata tħallas kontribuzzjonijiet soċjali.

Id-Digriet dwar il-Kollokament tal-Impjegati u l-Apprentistati ta’ Speċjalizzazzjoni barra l-pajjiż

- 17 L-Artikolu 2(1) tan-Naredba za sluzhebnite komandirovki i spetsializatsii v chuzhbina (id-Digriet dwar il-Kollokament tal-Impjegati u l-Apprentistati ta’ Speċjalizzazzjoni barra l-Pajjiż) huwa fformulat kif ġej:

“Il-kollokament barra l-pajjiż huwa meta persuna tintbagħat barra l-pajjiż sabiex twettaq xogħol konkret fuq ordni tal-korp li jikkolloka lill-persuna.”

Il-kawza prinċipali u d-domandi preliminari

- 18 Fil-15 ta’ Settembru 2016, Walltopia, stabbilita fil-Bulgarija, ikkonkludiet kuntratt ta’ xogħol ma’ Petyo Stefanov Punchev, ċittadin Bulgaru, dwar servizzi li kellhom jitwettqu f’Sofija (il-Bulgarija) mis-16 ta’ Settembru 2016. Dan il-kuntratt kien jipprevedi perijodu ta’ prova ta’ sitt xhur.

- 19 Qabel, P. Punchev kien hađem għal diversi persuni li jimpjegaw, u l-aħħar relazzjoni ta' xogħol intemmet fl-1 ta' Marzu 2015.
- 20 P. Punchev gie kkollokat minn Walltopia fir-Renju Unit bejn is-26 ta' Settembru u s-6 ta' Ottubru 2016.
- 21 Fil-25 ta' Ottubru 2016, Walltopia keċċiet lil P. Punchev.
- 22 Fit-13 ta' Jannar 2017, Walltopia talbet lit-Teritorialna direksia na Natsjonalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo (id-Direttorat Territorjali tal-Aġenzija Nazzjonali tad-Dhul Pubbliku ta' Veliko Tarnovo) (iktar 'il quddiem l-“awtorità nazzjonali inkwistjoni”) il-ħruġ taċ-ċertifikat A 1 li jattesta li l-leġislazzjoni Bulgara kienet applikabbli għal P. Punchev waqt il-kollokament tiegħu. Fit-talba tagħha, Walltopia kienet tispeċifika, b'mod partikolari, id-data tal-impriża li P. Punchev kien gie kkollokat għandha u t-tul tal-kollokament. Hija kienet issemmi wkoll li l-persuna kkonċernata kienet giet irreklutata bl-għan li jsir dan il-kollokament u li, matulu, kienet baqgħet impjegata ta' Walltopia u rremunerata minn din tal-aħħar u li kienet ibbenefikat minn assigurazzjoni soċjali li tkopri r-riskji għas-saħħa.
- 23 Permezz ta' deċiżjoni tas-27 ta' Jannar 2017, l-ispettur superjuri tad-dhul tal-awtorità nazzjonali inkwistjoni rrifjuta li joħroġ iċ-ċertifikat mitlub, minħabba li r-rekwizit dwar l-issugġettar tal-impjegat għal-leġislazzjoni Bulgara għal mill-inqas xahar qabel il-kollokament ma kienx issodisfatt. Fil-fatt, peress li ma rċevix allowances tal-qgħad matul dan il-perijodu, P. Punchev ma setax jitqies li għandu l-kwalità ta' assigurat.
- 24 Wara azzjoni amministrattiva pprezentata kontra din id-deċiżjoni, din tal-aħħar giet ikkonfermata fis-27 ta' Frar 2017 permezz ta' deċiżjoni tad-direttur ta' din l-istess awtorità.
- 25 Il-qorti tar-rinviju, adita b'azzjoni ġudizzjarja kontra dan ir-rifjut, tosserva li, skont l-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004, persuna kkollokata tibqa' suġġetta għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru li fih il-persuna li timpjegaha normalment twettaq l-attivitajiet tagħha biss meta ċerti kundizzjonijiet ikunu ssodisfatti, jiġifieri meta l-kollokament ma jkunx ta' iktar minn 24 xahar u l-persuna ma tintbagħatx biex tiehu post persuna oħra kkollokata. Skont din il-qorti, huwa paċifiku li fil-kawża prinċipali dawn il-kundizzjonijiet huma ssodisfatti.
- 26 Min-naħa l-oħra, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk il-pożizzjoni tal-awtorità nazzjonali inkwistjoni, li tgħid li, qabel il-bidu tal-attività tiegħu bħala impjegat ma' Walltopia, P. Punchev ma kienx suġġett għal-leġislazzjoni Bulgara, hijiex konformi mal-għan u mas-sens tal-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009, flimkien mal-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004.
- 27 F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju tirrileva li, skont id-dispożizzjonijiet tal-liġi dwar l-assigurazzjoni għall-mard, persuna għandha thallas il-kontribuzzjonijiet soċjali obligatorji, kemm jekk hija eżerċitat attività jew le. In-nuqqas ta' hlas ta' dawn il-kontribuzzjonijiet iċaħhadha mid-dritt għal benefiċċji soċjali.
- 28 Il-qorti tar-rinviju għandha wkoll dubji dwar jekk hija għandhiex tiehu inkunsiderazzjoni n-nazzjonalità tal-persuna kkonċernata meta din tkun ċittadin ta' Stat Membru, jew tar-residenza abitwali ta' dik il-persuna, fis-sens tal-Artikolu 1(j) tar-Regolament Nru 883/2004. F'każ fejn la ċ-ċittadinanza u lanqas ir-residenza abitwali ma jkunu elementi rilevanti għall-interpretazzjoni, l-imsemmija qorti tistaqsi dwar l-elementi li għandhom jittieħdu inkunsiderazzjoni sabiex tiġi interpretata l-espressjoni “suġġetta għal-leġislazzjoni” li tinsab fl-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009, flimkien mal-espressjoni “soġġetta għal-leġislazzjoni” msemmija fl-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004.

29 F'dawn iċ-ċirkustanzi, l-Administrativen sad Veliko Tarnovo (il-Qorti Amministrattiva ta' Veliko Tarnovo, il-Bulgarija) iddecidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari segwenti:

- “1) Id-dispożizzjonijiet ikkunsidrati flimkien tal-Artikolu 14(1) tar-Regolament [Nru 987/2009] u tal-Artikolu 12(1) tar-Regolament [Nru 883/2004] għandhom jiġu interpretati fis-sens li l-persuna impjegata msemmija f'dawn id-dispożizzjonijiet ma hijiex suġġetta għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru fejn tkun stabbilita l-persuna li timpjegaha, fid-dawl tal-fatt li, skont il-leġislazzjoni nazzjonali msemmija fl-Artikolu 1(l) tar-Regolament [Nru 883/2004], f'dan l-Istat Membru, din il-persuna ma kellhiex il-kwalità ta' persuna assigurata eżattament qabel bdiet l-attivitajiet tagħha bħala persuna impjegata?
- 2) Fil-każ li l-ewwel domanda tingħata risposta fin-negattiv: għall-finijiet tal-interpretazzjoni tal-kontenut u tat-tifsira tal-espressjoni “suġġetta għal-leġislazzjoni” prevista fl-Artikolu 14(1) tar-Regolament [Nru 987/2009] flimkien mal-espressjoni “suġġetta għal-leġislazzjoni” prevista fl-Artikolu 12(1) tar-Regolament [Nru 883/2004], il-qorti nazzjonali tista' tiegħu inkunsiderazzjoni n-nazzjonalità tal-persuna [tiegħu inkunsiderazzjoni l-fatt li l-persuna għandha n-nazzjonalità ta' Stat Membru] f'sitwazzjoni fejn [il-persuna impjegata], semplicement minhabba n-nazzjonalità tagħha, kienet fi kwalunkwe każ suġġetta għal-leġislazzjoni nazzjonali?
- 3) Fil-każ li d-domanda preċedenti tingħata wkoll risposta fin-negattiv: għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-kunċetti msemmija f'din id-domanda, il-qorti nazzjonali tista' tiegħu inkunsiderazzjoni r-residenza abitwali u kontinwa tal-persuna fis-sens tal-Artikolu 1(j) tar-Regolament [Nru 883/2004]?
- 4) Fil-każ li t-tielet domanda tingħata wkoll risposta fin-negattiv: liema elementi ta' interpretazzjoni għandha tuża l-qorti nazzjonali sabiex tiddetermina l-kontenut tal-espressjoni “suġġetta għal-leġislazzjoni” [li tidher] fl-Artikolu 12(1) tar-Regolament [Nru 883/2004] u tal-espressjoni “suġġetta għal-leġislazzjoni” [li tidher] fl-Artikolu 14(1) tar-Regolament [Nru 987/2009], fid-dawl tal-applikazzjoni preċiża ta' dawn id-dispożizzjonijiet?”

Fuq id-domandi preliminari

- 30 Permezz tal-erba' domandi tagħha, li għandhom jiġu eżaminati flimkien, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009, moqri flimkien mal-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004, għandux jiġi interpretat fis-sens li impjegat irreklutat bl-għan li jiġi kkollokati fi Stat Membru ieħor għandu jitqies li, “immedjatament qabel il-bidu tal-impjieg tagħha, il-persuna kkonċernata tkun diġà suġġetta għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru li fih ikun stabbilit il-prinċipal tagħha”, fis-sens tal-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009, meta, immedjatament qabel il-bidu tal-attività tiegħu bħala impjegat, u minkejja li ma kellux il-kwalità ta' persuna assigurata taht din il-leġislazzjoni, dan l-impjegat kellu ċ-ċittadinanza tal-imsemmi Stat Membru u r-residenza tiegħu, fis-sens tal-Artikolu 1(j) tar-Regolament Nru 883/2004, kienet tinsab f'dan l-istess Stat Membru.
- 31 F'dan il-każ, mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li P. Punchev, ċittadin Bulgaru, ġie ingaġġat minn Walltopia bl-għan li jiġi kkollokati fir-Renju Unit. Sussegwentement, l-awtorità nazzjonali inkwistjoni irrifjutat li toħroġ lil Walltopia ċertifikat A 1 li jattesta li l-leġislazzjoni Bulgara kienet applikabbli għal P. Punchev, għar-raġuni li dan tal-aħħar ma kienx suġġett għal dik il-leġislazzjoni għal minn tal-inqas xahar qabel il-kollokament tiegħu.
- 32 Qabelxejn għandu jifakkar li, skont l-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004, persuna li twettaq attività bħala persuna impjegata fi Stat Membru f'isem persuna li timpjega li normalment twettaq l-attivitajiet tagħha hemmhekk, u din l-ewwel persuna tiġi kkollokata, mill-persuna li timpjega, fi Stat

Membru ieħor sabiex taħdem fisem il-persuna li timpjega, għandha tibqa' suġġetta għal-leġislazzjoni tal-ewwel Stat Membru, sakemm ix-xogħol mhux maħsub li jdum iktar minn 24 xahar u sakemm din il-persuna ma ntbagħtitx biex tieħu post persuna kkollokata oħra.

- 33 Min-naħa tiegħu, l-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009 jippreċiża li persuna li twettaq attività bħala persuna impjegata fi Stat Membru fisem il-persuna li timpjega, liema persuna li timpjega normalment twettaq l-attivitajiet tagħha hemmhekk, u li tiġi kkollokata, minn din il-persuna li timpjega, fi Stat Membru ieħor, fis-sens tal-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004 “għandha [tista’] tinkludi persuna li tiġi rreklutata bil-ħsieb li tintbagħat biex taħdem fi Stat Membru ieħor, sakemm, immedjatement qabel il-bidu tal-impjieg tagħha, il-persuna kkonċernata tkun diġà suġġetta għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru li fih ikun stabbilit il-prinċipal tagħha”.
- 34 B’hekk, mill-kliem stess tal-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009 jirrizulta li l-fatt li persuna tiġi rreklutata bl-għan li tiġi kkollokata fi Stat Membru ieħor ma għandux jipprekludi li hija tista’ tiġi kkunsidrata bħala “persuna li twettaq attività bħala persuna impjegata fi Stat Membru fisem min iħaddem, li normalment twettaq l-attivitajiet tagħha [iwwettaq l-attivitajiet tiegħu] hemmhekk, u li tintbagħat minn dak li jħaddem fi Stat Membru ieħor”, fis-sens tal-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004, b’tali mod li, meta dan ikun il-każ, bla ħsara għall-osservanza tal-kundizzjonijiet l-oħra previsti minn din l-aħħar dispożizzjoni, li ma humiex is-suġġett ta’ dan ir-rinviju għal deċizzjoni preliminari, din il-persuna tibqa’ suġġetta għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru li fih, il-persuna li timpjega, normalment twettaq l-attivitajiet tagħha, skont din l-aħħar dispożizzjoni.
- 35 Għalhekk, għalkemm għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004 ma huwiex meħtieġ li persuna li tiġi rreklutata bl-għan li tiġi kkollokata fi Stat Membru ieħor tkun eżerċitat, fl-Istat Membru fejn il-persuna li timpjegaha normalment twettaq l-attivitajiet tagħha, attività bħala persuna impjegata fisem din tal-aħħar qabel il-kollokament tagħha, mill-kliem tal-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009 jirrizulta madankollu li, immedjatement qabel il-bidu tal-kollokament tagħha, din il-persuna għandha tkun diġà suġġetta għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru li fih tkun stabbilita l-persuna li timpjegaha.
- 36 Din l-interpretazzjoni tal-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009 hija konċiljabbli mal-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004, liema artikolu jipprovdi, kif tfakkar fil-punt 32 ta’ din is-sentenza, li, jekk il-kundizzjonijiet kollha previsti minn din l-aħħar dispożizzjoni huma ssodisfatti, il-persuna kkonċernata “tibqa’ suġġetta” għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru li fih il-persuna li timpjega li tikkollokaha hija stabbilita, u dan jikkonferma li din il-persuna għandha tkun diġà suġġetta għal dik il-leġislazzjoni qabel il-kollokament tagħha.
- 37 Bl-istess mod, l-interpretazzjoni li tgħid li persuna rreklutata bl-għan li tiġi kkollokata fi Stat Membru ieħor għandha tkun diġà suġġetta għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru tal-persuna li timpjega li tikkollokaha sabiex is-sitwazzjoni tagħha tkun taqa’ taħt l-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004, liema dispożizzjoni hija waħda li tidderoga mir-regola ġenerali prevista fl-Artikolu 11(3)(a) ta’ dan ir-regolament, hija kkonfermata wkoll mill-għanijiet imfittxija mill-Artikolu 12(1) tal-imsemmi regolament.
- 38 Fil-fatt, din l-aħħar dispożizzjoni għandha l-għan, b’mod partikolari, li tippromwovi l-libertà li jiġu pprovduti servizzi għall-benefiċċju tal-imprizi li jagħmlu użu minnha billi jibagħtu lil xi haddiema fi Stati Membri oħra għajr dak li jkun stabbiliti fih. Tali dispożizzjoni għaldaqstant hija intiża li tegħleb l-ostakoli li jistgħu jxekklu l-moviment liberu tal-haddiema u wkoll li tiffavorixxi l-interpenetrazzjoni ekonomika billi tevita l-kumplikazzjonijiet amministrattivi, b’mod partikolari għall-haddiema u għall-imprizi (ara, b’analogija, is-sentenza tal-10 ta’ Frar 2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, punt 28 u l-ġurisprudenza ċċitata).

- 39 B'mod partikolari, sabiex jiġi evitat li impriża stabbilita fit-territorju ta' Stat Membru tiġi obbligata tirreġistra l-haddiema tagħha, li normalment huma suġġetti għal-leġislazzjoni tas-sigurtà soċjali ta' dan l-Istat, fl-iskema ta' sigurtà soċjali ta' Stat Membru ieħor fejn ser jintbagħtu sabiex iwettqu xogħol għal tul ta' zmien limitat – li jirrendi iktar ikkomplikat l-eżerċizzju tal-libertà li jiġu pprovduti servizzi – l-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004 jippermetti lill-impriża li żżomm l-affiljazzjoni tal-haddiema tagħha fl-iskema ta' sigurtà soċjali tal-ewwel Stat Membru sa fejn din l-impriża tosserva l-kundizzjonijiet li jirregolaw din il-libertà li jiġu pprovduti servizzi (ara, b'analogija, is-sentenza tal-10 ta' Frar 2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, punt 29 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 40 Għaldaqstant għandu jiġi ezaminat jekk persuna rreklutata bl-għan li tiġi kkollokata fi Stat Membru ieħor u li tkun tinsab f'sitwazzjoni bħal dik ta' P. Punchev għandhiex tkun ikkunsidrata bħala li, "immedjatament qabel il-bidu tal-impjeg tagħha, [kienet] diġà suġġetta għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru li fih ikun stabbilit il-prinċipal tagħha", fis-sens tal-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009.
- 41 F'dan ir-rigward, għandu jifakkar, l-ewwel nett, li d-dispożizzjonijiet tat-Titolu II tar-Regolament Nru 883/2004, li jinkludi l-Artikoli 11 sa 16 ta' dan tal-aħħar, jikkostitwixxu sistema kompleta u uniformi ta' regoli ta' kunflitti tal-liġijiet. Dawn id-dispożizzjonijiet għandhom bħala għan mhux biss li tiġi evitata l-applikazzjoni simultanja ta' diversi leġislazzjonijiet nazzjonali u li jiġu evitati l-kumplikazzjonijiet li jistgħu jirriżultaw minn dan, iżda wkoll li jiġi prekluz li l-persuni li jidhlu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-regolament jiġu mcaħħda minn protezzjoni fil-qasam tas-sigurtà soċjali, fin-nuqqas ta' leġislazzjoni li tkun applikabbli għalihom (ara, b'analogija, is-sentenza tal-1 ta' Frar 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, punt 58 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 42 Għalhekk, meta persuna taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni *ratione personae* tar-Regolament Nru 883/2004, kif iddefinit fl-Artikolu 2 ta' dan tal-aħħar, ir-regola ta' unicità stabbilita fl-Artikolu 11(1) ta' dan ir-regolament bħala prinċipju hija applikabbli u l-leġislazzjoni nazzjonali applikabbli hija stabbilita skont id-dispożizzjonijiet tat-Titolu II tal-imsemmi regolament (ara, b'analogija, is-sentenza tal-1 ta' Frar 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, punt 59 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 43 F'dak li jikkonċerna l-Artikolu 11(3) tar-Regolament Nru 883/2004, dan għandu unikament bħala għan li jiddetermina, bla ħsara għall-Artikoli 12 sa 16 ta' dan ir-regolament, il-leġislazzjoni nazzjonali applikabbli għall-persuni li jkunu jinsabu f'wahda mis-sitwazzjonijiet imsemmija fil-punti (a) sa (e) ta' din id-dispożizzjoni (ara, b'analogija, is-sentenza tal-1 ta' Frar 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, punt 60 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 44 F'dan il-każ, il-qorti tar-rinviju tidher li tqis li s-sitwazzjoni ta' P. Punchev immedjatament qabel il-bidu tal-attività tiegħu bħala impjegat ma' Walltopia ma kienet taqa' taht ebda wahda mill-ipoteżijiet imsemmija fl-Artikolu 11(3)(a) sa (d) tar-Regolament Nru 883/2004, fatt dan li għandu jiġi vverifikat minn din il-qorti.
- 45 Jekk dan kellu jkun il-każ, mill-Artikolu 11(3)(e) tar-Regolament Nru 883/2004 jirriżulta li l-leġislazzjoni Bulgara kienet, fi kwalunkwe każ, applikabbli għal P. Punchev immedjatament qabel il-bidu tal-attività tiegħu bħala impjegat ma' Walltopia. Fil-fatt, skont din l-aħħar dispożizzjoni, kull persuna li għaliha ma japplikax l-Artikolu 11(3)(a) sa (d) ta' dan ir-regolament għandha tkun suġġetta għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru fejn għandha r-residenza tagħha, mingħajr ħsara għal dispożizzjonijiet oħra tal-imsemmi regolament li jiggarrantixxulha benefiċċji taht il-leġislazzjoni ta' Stat Membru ieħor jew ta' Stati Membri oħra. Issa, mill-proċess għad-dispożizzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li, immedjatament qabel il-bidu ta' din l-attività, P. Punchev kellu r-residenza tiegħu, fis-sens tal-Artikolu 1(j) tar-Regolament Nru 883/2004, fil-Bulgarija.

- 46 Sussegwentement, filwaqt li ċ-ċittadinanza ta' persuna tista', f'każ ta' hteġa, tkun rilevanti sabiex jiġi ddeterminat jekk din taqax fil-kamp ta' applikazzjoni *ratione personae* tar-Regolament Nru 883/2004, kif iddefinit fl-Artikolu 2 tiegħu, madankollu hija ma għandhiex tingħadd, bħala tali, bħala wiehed mill-kriterji stabbiliti mir-regoli ta' kunflitt li jinsabu fit-Titolu II ta' dan ir-regolament, b'tali mod li, f'dan il-każ, il-fatt li P. Punchev għandu ċ-ċittadinanza Bulgara ma jistax, fi kwalunkwe każ, waħdu, ikun determinanti għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-imsemmija regoli.
- 47 Fl-aħħar nett, fir-rigward tal-fatt li l-awtorità nazzjonali inkwistjoni fil-kawża prinċipali qieset li, peress li P. Punchev ma kienx baqagħlu drittijiet tal-assigurazzjoni tas-saħħa u ma kienx "persuna assicurata" taht id-dritt Bulgaru, il-legiżlazzjoni Bulgara ma kinitx applikabbli fil-konfront tiegħu, hemm lok li jtfakkar li, ċertament, id-dispożizzjonijiet tat-Titolu II tar-Regolament Nru 883/2004 għandhom bħala għan uniku d-determinazzjoni tal-legiżlazzjoni nazzjonali applikabbli għall-persuni li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-regolament. Bħala tali, dawn ma għandhomx l-għan li jiddeterminaw il-kundizzjonijiet tal-eżistenza tad-dritt jew tal-obbligu li persuna taderixxi ma' skema ta' sigurtà soċjali jew ma' fergħa jew oħra ta' tali skema. Hekk kif il-Qorti tal-Ġustizzja indikat diversi drabi, hija l-legiżlazzjoni ta' kull Stat Membru li għandha tiddetermina dawn il-kundizzjonijiet (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-3 ta' Mejju 1990, Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, punt 19 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 48 Madankollu, meta jstabbilixxu l-kundizzjonijiet tal-eżistenza tad-dritt li wiehed jaderixxi ma' skema ta' sigurtà soċjali, l-Istati Membri huma obbligati josservaw id-dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni fis-seħħ (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-3 ta' Mejju 1990, Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, punt 20 u l-ġurisprudenza ċċitata). B'mod partikolari, ir-regoli ta' kunflitt previsti mir-Regolament Nru 883/2004 jimponu ruħhom b'mod imperattiv fuq l-Istati Membri u dawn tal-aħħar, għaldaqstant, ma għandhomx il-possibbiltà li jiddeterminaw sa liema punt il-legiżlazzjoni tagħhom stess jew dik ta' Stat Membru ieħor hija applikabbli (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-23 ta' Settembru 1982, Kuijpers, 276/81, EU:C:1982:317, punt 14; tat-12 ta' Ġunju 1986, Ten Holder, 302/84, EU:C:1986:242, punt 21; tal-14 ta' Ottubru 2010, van Delft *et*, C-345/09, EU:C:2010:610, punti 51 u 52, kif ukoll tat-13 ta' Lulju 2017, Szoja, C-89/16, EU:C:2017:538, punt 42).
- 49 Il-kundizzjonijiet tal-eżistenza tad-dritt li wiehed jaderixxi ma' skema ta' sigurtà soċjali għaldaqstant ma jistgħux ikollhom l-effett li jeskludu mill-kamp ta' applikazzjoni tal-legiżlazzjoni inkwistjoni l-persuni li, skont ir-Regolament Nru 883/2004, din il-legiżlazzjoni tapplika għalihom (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-3 ta' Mejju 1990, Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, punt 20 u l-ġurisprudenza ċċitata). Fil-fatt, kif tfakkar fil-punt 41 ta' din is-sentenza, id-dispożizzjonijiet tat-Titolu II ta' dan ir-regolament għandhom l-għan, b'mod partikolari, li jipprekludu li l-persuni li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-regolament jiġu mcaħħda mill-protezzjoni fil-qasam tas-sigurtà soċjali, minhabba nuqqas ta' legiżlazzjoni li tapplika għalihom.
- 50 Issa, f'dan il-każ, mill-proċess quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja ma jirriżultax li legiżlazzjoni ta' Stat Membru li ma huwiex ir-Repubblika tal-Bulgarija kienet tapplika għal P. Punchev immedjatament qabel il-bidu tal-attività tiegħu bħala impjegat ma' Walltopia, fatt dan li madankollu għandu jiġi vverifikat mill-qorti tar-rinviju.
- 51 Fid-dawl ta' dak li ntqal iktar 'il fuq, ir-risposta għad-domandi magħmula għandha tkun li l-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009, moqri flimkien mal-Artikolu 12(1) tar-Regolament Nru 883/2004, għandu jiġi interpretat fis-sens li persuna impjegata rreklutata bl-għan li tiġi kkollokata fi Stat Membru ieħor għandha titqies bħala li, "immedjatament qabel il-bidu tal-impjieġ tagħha, [kienet] diġà sugġetta għal-legiżlazzjoni tal-Istat Membru li fih ikun stabbilit il-prinċipal tagħha", fis-sens tal-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009, minkejja li din il-persuna impjegata ma kellhiex il-kwalità ta' persuna assicurata b'applikazzjoni tal-legiżlazzjoni ta' dan l-Istat Membru immedjatament qabel il-bidu tal-attività tagħha bħala persuna impjegata, ladarba f'dak il-mument il-persuna impjegata kellha r-residenza tagħha fl-imsemmi Stat Membru, fatt dan li għandu jiġi vverifikat mill-qorti tar-rinviju.

Fuq l-ispejjeż

- 52 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Is-Sitt Awla) taqta' u tiddeċiedi:

L-Artikolu 14(1) tar-Regolament (KE) Nru 987/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Settembru 2009 li jstabilixxi l-proċedura għall-implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 883/2004 dwar il-koordinazzjoni tal-iskemi ta' sigurtà soċjali, moqri flimkien mal-Artikolu 12(1) tar-Regolament (KE) Nru 883/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2004 dwar il-kordinazzjoni ta' sistemi ta' sigurtà soċjali, kif emendat bir-Regolament (UE) Nru 465/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Mejju 2012, għandu jiġi interpretat fis-sens li persuna impjegata rreklutata bl-għan li tiġi kkollokata fi Stat Membru ieħor għandha titqies bħala li, "immedjatament qabel il-bidu tal-impjieg tagħha, [kienet] diġà sugġetta għal-leġislazzjoni tal-Istat Membru li fih ikun stabbilit il-prinċipal tagħha", fis-sens tal-Artikolu 14(1) tar-Regolament Nru 987/2009, minkejja li din il-persuna impjegata ma kellhiex il-kwalità ta' persuna assicurata b'applikazzjoni tal-leġislazzjoni ta' dan l-Istat Membru immedjatament qabel il-bidu tal-attività tagħha bħala persuna impjegata, ladarba f'dak il-mument il-persuna impjegata kellha r-residenza tagħha fl-imsemmi Stat Membru, fatt dan li għandu jiġi vverifikat mill-qorti tar-rinviju.

Firem